

CRT - CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובעת [שם חסוי]
המופיעה גם בשם [שם חסוי], [שם חסוי], [שם חסוי], ו- [שם חסוי]
[שם חסוי]

תובעת [שם חסוי] 2
מיוצגת על ידי [שם חסוי]

תובע [שם חסוי] 3

ותובעת [שם חסוי] 4
מיוצגת על ידי [שם חסוי]

בעניין חשבונם של Elsa and Emil Menyasz

מס' תביעה: 004425/LK, 218350/LK, 218364/LK, 220726/LK, 223048/LK,
223052/LK

גובה המענק: 47,400.00 פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעתם של [שם חסוי 1] ("התובעת [שם חסוי 1]"), [שם חסוי 2] ("התובעת [שם חסוי 2]"), [שם חסוי 3] ("התובע [שם חסוי 3]"), ו ("התובעת [שם חסוי 4]") (ביחד "התובעים") לגבי חשבונם של Elsa and Emil Menyasz ("בעלי החשבון")¹ בסניף גינבה של [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").

כל המענקים מתפרסמים. אם תובע מבקש לשמור על חיסיון לגבי תביעתו, כפי שקורה במקרה זה, שמות התובע, שמות קרובי משפחתו - להוציא את שם בעל החשבון - ושמו של הבנק נשמרים חיסויים.

מידע שהוגש על ידי התובעים

התובעת [שם חסוי 1] הגישה שני טופסי תביעה בהם היא זיהתה את בעלי החשבון כדודה מצד אימה, Dr. Emil Menyasz ואשתו Elsa Menyasz, מבית [שם חסוי], וזיהתה את אימה [שם חסוי], מבית [שם חסוי], כאחותו של Emil. התובעת [שם חסוי 1] ציינה ש Emil Menyasz נולד ב 1903 בפטרוסאני, רומניה, ונשא לאישה את Elsa Menyasz ב Cluj, בסביבות 1938. לפי התובעת

1

התובעת [שם חסוי 2] הגישה טופס תביעה אחד לגבי חשבון של Samuel Leb. התובע [שם חסוי 3] הגיש שני טופסי תביעה, כאשר השני הוא לגבי חשבון של Betty Leb. ה CRT יטפל בתביעות אלו בהחלטות נפרדות.

[שם חסוי 1], דודה, שהיה יהודי, התגורר בבוקרשט ואחר כך עבר לגור ב Cluj, ועבד בבית חולים ממסלתי. התובעת [שם חסוי 1] ציינה שמפני היותם יהודים, Elsa Menyasz ובתה שנלדה בבוקרשט ב 1939, נשלחו לאושוויץ, בו נפטרו ב 1944 - 1943. בשיחת טלפון עם התובעת, היא גם ציינה ש Emil Menyasz נשלח למחנה ריכוז טראניסטריה בו נשאר עד שחזר ל Cluj בתום המלחמה. התובעת [שם חסוי 1] ציינה שהיא נלדה ב 15 באוקטובר 1926 בפטרוסאני. התובעת [שם חסוי 1] מופיעה גם בשם בני דודה [שם חסוי], [שם חסוי], [שם חסוי] ו- [שם חסוי] Pugliese אשר אמם, [שם חסוי], היתה אחותו השנייה של Emil.

התובעת [שם חסוי 2] הגישה טופס תביעה בו זיהתה את בעלי החשבון כבת דודה מדרגה ראשונה, Elsa Menyasz, מבית [שם חסוי], ובעלה, דר' Emil Menyasz. התובעת [שם חסוי 2] ציינה שאביה, [שם חסוי], ואביה של Elsa Menyasz, מר [שם חסוי], היו אחים. כמו כן, התובעת [שם חסוי 2] ציינה ש Elsa Menyasz, מבית [שם חסוי], נלדה ב 1951 ב Cluj, נשאה ל Emil Menyasz ועברה להתגורר בבוקרשט בסביבות 1933. לפי התובעת [שם חסוי 2], Elsa Menyasz ובתם היחידה של בני הזוג, [שם חסוי], שתייהן יהודיות, נפטרו באושוויץ. כמו כן, התובעת [שם חסוי 2] ציינה שדר' Emil Menyasz, שהיה יהודי, שרד את השואה ונפטר ב 1959. התובעת ציינה שהיא נלדה ב 13 ביוני 1918 באוסורהל שברומניה.

התובע [שם חסוי 3] הגיש טופס תביעה בו הוא זיהה את בעלי החשבון כבת דודתו מדרגה שנייה Elsa Menyasz, [שם חסוי], ודר' Emil Menyasz. לפי התובע [שם חסוי 3], סבתו מצד אימו, [שם חסוי], מבית [שם חסוי], ואימה של Elsa, [שם חסוי], מבית [שם חסוי], היו אחיות. כמו כן, התובע [שם חסוי 3] ציין ש Elsa נלדה באוגוסט 1915 בקולוזבר שבהונגריה, ונשאה לדר' Emil Menyasz באוגוסט 1933 ב Cluj. התובע [שם חסוי 3] זיהה את כתובתם של בני דודתו ברומניה ובהונגריה בין 1915 ו 1944 וציין ששניהם התגוררו ב 6/8 Armeneasca, בבוקרשט, בין 1933-1940. לפי התובע [שם חסוי 3], Elsa ובתה, [שם חסוי], שהיו יהודיות, נפטרו באושוויץ ב 9 ביוני 1944. התובע [שם חסוי 3] ציין ש Emil Menyasz, שהיה יהודי, נלד ב 1920 ונפטר ב 1976 ב Cluj שברומניה. התובע [שם חסוי 3], ציין שהוא נלד ב 3 ביוני 1936 ב Cluj.

התובעת [שם חסוי 4], שאימצה את תביעתו של בעלה הנפטר, הגישה טופס תביעה בו היא זיהתה את בעלי השבון כבן דודו מדרגה ראשונה, דר' Emil Menyasz ואישתו Elsa Menyasz, מבית [שם חסוי], שהתנשאו ב Cluj. התובעת [שם חסוי 4] ציינה שאביו של בעלה, [שם חסוי 4], ואביו של Emil Menyasz, מר [שם חסוי], היו אחים. כמו כן, התובעת [שם חסוי 4] ציינה שאמו של בעלה, [שם חסוי], מבית [שם חסוי], ואמו של Emil Menyasz, גב' [שם חסוי], מבית [שם חסוי], היו ואחיות. התובעת [שם חסוי 4] ציינה ש Emil Menyasz, שהיה יהודי, נלד ב 1905 ברומניה ועבד כרופא ופרופסור בגינקולוגיה ומיילדות בבוקרשט עד 1933 ואחר כך ב Cluj עד 1941. לפי התובעת [שם חסוי 4], Emil Menyasz נשלח מ Cluj למחנה הריכוז טראניסטריה מ 1941 עד 1945 וחזר להתגורר ב Cluj עד פטירתו. לפי התובעת [שם חסוי 4], בגלל היותן יהודיות, Elsa Menyasz ובתם של בני הזוג, [שם חסוי], שנלדה בסביבות 1936, נשלחו לאושוויץ בו נפטרו. התובעת [שם חסוי 4] ציינה שהיא נלדה ב 22 בדצמבר 1926 בבוקרשט.

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללים כרטיס פתיחת חשבון ותדפיס ממאגר המידע של הבנק. לפי רשומות אלה, בעלי החשבון היו דר' Emil Menyasz וגב' Elsa Menyasz, מבית [שם חסוי], שהתגוררו ב 14 Armeneasca, בבוקרשט שברומניה. לפי רשומות הבנק, החשבון נפתח ב 22 בדצמבר 1938 ובו מופיע שם שני להתכתבות, מר [שם חסוי], ב Park Lane, Boughton, Manchester 6. רשומות הבנק מראים שלבעלי החשבון היה חשבון מסוג בלתי ידוע. רשומות אלה לא מראים מתי החשבון שבנדון נסגר או למי שולמה היתרה וגם לא מופיע ערך החשבון. המבקרים שחקרו את הבנק הזה כדי לזהות חשבונות בבעלות קורבנות רדיפות הנאצים, לפי ההוראות שקיבלו מה Independent Committee of Eminent Persons (הוועדה העצמאית של אישי ציבור, להלן "ICEP") לא מצאו חשבון זה במערכת של החשבונות הפתוחים של הבנק, מה שנתן להם להניח שהחשבון נסגר. לפי

המבקרים, לא היתה הוכחה לפעילות כל שהיא אחרי 1945. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שבעלי החשבון או יורשיהם סגרו את החשבון וקיבלו את היתרה.

בחירת ה CRT

איחוד תביעות

בהתאם לסעיף 143(1) של סדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות (להלן "סדרי הדין"), ניתן לאחד תביעות לגבי אותו חשבון או לגבי חשבונות קשורים בהליך אחד על פי שיקול הדעת של ה CRT. במקרה הנוכחי, לפי ה CRT יש מקום לאחד את ששת תביעות התובעים בהליך אחד.

זיהוי בעלי החשבון

התובעים זיהו בודאות מספקת את בעלי החשבון. שמות קרובי המשפחה של התובעים מתאימים לשמות של בעלי החשבון שפורסמו. כל אחד מהתובעים זיהו את מקצועו של Emil Menyasz כרופא, עובדה המתאימה למידע שלא פורסם לגביו, הכלול ברשומות הבנק. כמו כן, התובע [שם חסוי 3] זיהו את כתובתם של קרובי משפחתו ב 6/8, Armeeneasca, בבוקרשט, רומניה, עובדה המתאימה במידה רבה למידע שלא פורסם לגבי כתובתם של בעלי החשבון הכלול ברשומות הבנק. כדי לבסס את תביעתם, התובעים מסרו מסמכים, כולל אילנות יוחסין.

מעמד של בעלי החשבון כקורבנות של רדיפות הנאצים

התובעים הוכיחו בודאות מספקת שבעלי החשבון היו קורבנות של רדיפות הנאצים. התובעים ציינו שבעלי החשבון היו יהודים וש Elsa Menyasz נפטרה באושוויץ. התובעות [שם חסוי 1] ו [שם חסוי 4] ציינו ש ד"ר Emil Menyasz נשלח למחנה הריכוז טראניסטרין במלחמת העולם השנייה.

קשר משפחתי עם בעלי החשבון

התובעים [שם חסוי 1], [שם חסוי 2], [שם חסוי 3] ו [שם חסוי 4] הוכיחו בודאות מספקת שבעלי החשבון היו קרובי משפחה. כל אחת מהתובעים [שם חסוי 2] ו [שם חסוי 3] הוא קרוב משפחה של בעלת החשבון Elsa Menyasz. Elsa Menyasz היא בת דודה של התובעת [שם חסוי 2], מצד אביה, והיא בת דודה מדרגה שניה של התובע [שם חסוי 3], מצד סבתה מצד אימה. כל אחת מהתובעות [שם חסוי 1] ו [שם חסוי 4] היא קרובת משפחה של בעל החשבון Emil Menyasz. Emil Menyasz הוא דוד מצד אימה של התובעת [שם חסוי 1] והוא דוד מצד אביו של בעלה הנפטר של התובעת [שם חסוי 4]. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, לכל אחת מהתובעים [שם חסוי 1] ו [שם חסוי 3] מגיע 50% מחלקה של Elsa Menyasz בחשבון. לתובעת [שם חסוי 1] ולבעלה הנפטר של התובעת [שם חסוי 4] מגיע 50% מחלקו של Emil Menyasz בחשבון. מכיוון שהתובעת [שם חסוי 4] אימצה את תביעתו של בעלה הנפטר, ה CRT קובע שבהתאם לאמות המידה של הגינות וצדק כפי סעיף 33 של סדרי הדין, לתובעת [שם חסוי 4] מגיע את חלקו בחשבון הנדון של בעלה הנפטר.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

לפי התקדימים וסדרי הדין, ה CRT מיישם הנחות כדי לקבוע אם בעלי החשבון או יורשיהם קיבלו את היתרה שבחשבון. הנחות אלה מופיעות בנספח א². המסקנה שעליה מגיע ה CRT היא

שאפשר לקבוע בוודאות מספקת שבעלי החשבון לא קיבלו את תקבולי חשבונם במשך המלחמה בגלל הסיבות הבאות: 1) הכבוש הגרמני של אירופה הלך והתרחב עם התקדמות המלחמה, ולכן לבעלי החשבון נעשה יותר ויותר קשה ומסוכן לנסוע לשוויץ כדי לטפל בחשבונם; 2) בינואר 1939 הוטלו הגבלות כדי לקבל ויזה כניסה לשוויץ, ולכן בעלי החשבון התקשו למצוא גישה לחשבונם; 3) בעלי החשבון היו קורבנות של רדיפות הנאצים ברומניה; ו-4) חזקה (ו) שבנספח אי חלה על המקרה הנוכחי. יישום חזקה (ח) מאפשר להניח בוודאות מספקת שהיתרה של החשבון לא שולמה לבעלי החשבון או ליורשיהם אחרי המלחמה.

יסוד המענק

לדעת ה CRT יש מקום לפסוק מענק לטובת התובעים. ראשית, התביעות הן קבילות בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 23 של סדרי הדין. שנית, התובעים הוכיחו בוודאות מספקת שבעלי החשבון היו קרובי משפחה וקשרים אלו מצדיקים את המענק. שלישית, ה CRT קבע בוודאות מספקת שבעלי החשבון או יורשיהם לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבון הנדון.

סכום המענק

בהתאם לסעיף 35 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו מופיע ברשומות של הבנק, כמו במקרה הנוכחי, הערך הממוצע של חשבון דומה ב 1945 נלקח כדי להעריך את הערך הנוכחי של החשבון שבנדון. לפי חקירת ICEP, ב 1945 הערך הממוצע של חשבון מסוג בלתי ידוע היה 3,950.00 פרנקים שווייצריים. הערך הנוכחי של סכום המענק נקבע על ידי הכפלת הסכום במקדם של 12, בהתאם לסעיף 1)37 של סדרי הדין. הסכום הסופי של המענק הוא 47,400.00 פרנקים שווייצריים.

לפי סעיף 37 (3) (א) של סדרי הדין, במקרים שבהם סכום המענק נקבע בהתאם לחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין, יהיה התשלום הראשוני לטובת התובעים 35% מהמענק המאושר והתובעים עשויים לקבל בהמשך עד 65% מהמענק המאושר כאשר בית הדין יקבע שיש מקום לעשות כן. במקרה הנוכחי, ה CRT עשה שימוש בחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין כדי לקבוע את הערך של החשבון ו 35% של הסכום הכולל של המענק הוא 16,590.00 פרנקים שווייצריים.

חלוקת המענק

בהתאם לסעיף 31 של סדרי הדין, לכל אחד מבעלי החשבון היה חלק שווה בחשבון. כפי שצוין לעיל, לכל אחד מהתובעים מגיע 25% של סכום המענק. התובעות [שם חסוי 1] מייצגת ארבעה בני דודים בהלק זה. בהתאם לסעיף 29 מסדרי הדין, לכל אחד מבני הדודים שלה מגיע 20% של כל תשלום שהתובעות [שם חסוי 4] תקבל.

הקף המענק

על התובעים לדעת שבהתאם לסעיף 25 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעתם כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתם לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שווייצריים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

Claims Resolution Tribunal

להתייחסות בלבד – הנוסח האנגלי הינו הקובע

נספח א'

בהעדר ראיה לשלילה ובהתקיים אחת או יותר מההנטיבות הבאות, חזקת ה CRT כי בעל החשבון או יורשיו לא קבלו לידיהם את תקבולי החשבון הנתבע¹:

- א. החשבון נסגר וקיימת ברשומות החשבון ראייה לרדיפה, או שהחשבון נסגר (א) לאחר הטלת הדרישות לקבלת ויזה שווייצרית ב – 20 בינואר 1939 או (ב) לאחר מועד כיבוש ארץ מגוריו של בעל החשבון, ולפני שנת 1945 או השנה בה הוסרה הקפאת החשבונות מארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ב. החשבון נסגר לאחר שנת 1955 או עשר שנים לאחר ביטול הקפאת החשבונות בארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ג. יתרת החשבון הופחתה בשל עמלות חיובים לאורך התקופה שקדמה לסגירת החשבון, והיתרה הידועה האחרונה בחשבון הייתה נמוכה; או
- ד. החשבון הוצהר במפקד הנכסים היהודיים שנערך ע"י הנאצים או הוצהר בכל תיעוד אחר של המשטר הנאצי; או
- ה. הוגשה תביעה לקבלת תקבולי החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה והבנק לא הודה בתביעה; או
- ו. לבעל החשבון היו חשבונות נוספים שהם פתוחים אך רדומים, מושהים, סגורים ונוקפו לרווחי הבנק, סגורים בשל עמלות שנגבו, או סגורים לאחר ששולמו לרשות הנאציות; או
- ז. בעל החשבון היחיד ששרד, היה יליד בזמן מלחמת העולם השנייה; או
- ח. לא היה ביכולתם של בעלי החשבון ו/או יורשיהם לקבל מידע אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה מן הבנק בשווייץ בשל הגוהג בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על-ידי בעלי חשבונות ויורשיהם, זאת בשל חשש מחבות כפולה²;
- ט. בעלי החשבונות או יורשיהם התגררו בארצות בהן שרר משטר קומוניסטי במזרח אירופה אחר המלחמה; ו/או
- י. אין כל אזכור ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו לידיהם את תקבולי החשבון³.

1

ראה: Independent Commission of Experts Switzerland – Second World War, Switzerland, National Socialism and the Second World War: Final Report (2002) (להלן: "דו"ח ברג'ייר"); וכן ראה Independent Committee of Eminent Persons, Report on Dormant Accounts of Victims of Nazi Persecution in Swiss Banks (1999) (להלן: "דו"ח ICEP"). בנוסף התחשב ה CRT, ביק היתר, בחוקים, דינים, החלטות ומנהגים שנעשה בהם שימוש ע"י המשטר הנאצי, ממשלת אוסטריה, תבל הסודטים, מדינות החסות בוהמיה ומורביה, דנציג החופשית, פולין, אזור פולין המסופת, הממשל הכללי של פולין, הולנד וצרפת. על מנת להחרים רכוש יהודי הנמצא מחוץ למדינה.

2

ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 443-444, 446 ודו"ח ICEP בעמ' 81-83.

3

כמתואר בדו"ח ברג'ייר ובדו"ח ICEP הבנקים השווייצריים השמידו או נמנעו מלשמור את תיעוד ההעברות הבנקאיות בגין חשבונות מתקופת השואה. ישנן ראיות כי השמדת מסמכים זו נמשכה אף לאחר שהחוק השווייצרי אסר על השמדת מסמכים מסוג זה בשנת 1996. דו"ח ברג'ייר בעמ' 40 (טוען כי "ככל הנגוע ל Union Bank of Switzerland ... מסמכים הושמדו גם לאחר ההחלטה הפדרלית [מיום

13 בדצמבר 1996]"), השמדת מסמכים סיטונאית זו של מסמכי בנק רלוונטיים התרחשה בשעה שהבנקים השווייצריים היו מודעים לכך שתביעות הוגשו ויוגשו נגדם לגבי כספים שהופקדו אצלם ע"י קורבנות השואה, כספים אשר (א) הועברו שלא כדין לידי הנאצים, ראה Albers v. Credit Suisse, 188 Misc 229, 67 N.Y.S.2d 239 (N.Y. City Ct. 1946), דו"ח ברג'ייר בעמ' 443, (ב) שולמו שלא כדין למשטרים הקומוניסטיים בפולין והונגריה, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 450-451, וככל הנראה גם לרומניה, ראה Peter Hug and Marc Perrenoud, Assets in Switzerland of Victims of Nazism and the Compensation Agreements with East bloc Countries (1997), (ג) הוחזקו ע"י הבנקים השווייצריים למטרות רווח, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 446.

"הדיון בנוגע לכספים שלא נדרשו' נמשך לאורך התקופה שלאחר תום מלחמת העולם השנייה, שכן הניצולים וירשיהם או ארגונים שונים שהוקמו למטרה זו ופעלו בשמם של הניצולים וירשיהם, החלו להגיש תביעות להשבת הרכוש". ראה לעיל בעמ' 444. למרות זאת, המשיכו הבנקים השווייצריים בהשמדת מסמכים בהיקף גרוב ובהערמת קשיים בדרכם של התובעים. דו"ח ICEP, נספח 4 סעיף 5; In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 155-56 (E.D.N.Y. 2000). ואכן "במאי 1954 תיאמו הבנקים ביניהם את תגובתם ליוזשים [של בעלי החשבונות] על מנת ליצור מכניזם מתואם שמטרתו מניעת חקירה מכל סוג שהוא". דו"ח ברג'ייר בעמ' 446. בדומה "הבנקים ואיגוד הבנקים פעלו על מנת למנוע חקיקה שתגרוש את פרסום השמות של 'חשבונות ללא דורש' כפי שכוננו – חקיקה שאם הייתה מתממשת עשויה הייתה להסיר את הצורך בחקירת ה-ICBP והייתה פותרת את המחלוקת בת שלושים השנה". דו"ח ICEP בעמ' 15. אכן, כדי לסכל חקיקה זאת איגוד הבנקים השווייצרים עודד את הבנקים השווייצריים לדווח מספר נמוך של חשבונות בסקירה משנת 1956. "תוצאה מזערית של הסקירה" כך נכתב, "תתרום בוודאות לפתרון של העניין הזה [החקיקה המואצת] לטובתנו". ICEP בעמ' 90 (ציטוט של מכתב מאיגוד הבנקים השווייצריים לחברי המועצה ב 7 ליוני 1956).

"ליסכום, ברור כי תביעותיהם של ניצולי השואה נדחו בשם הסודיות הבנקאית...". דו"ח ברג'ייר בעמ' 455, או תוך הטעיה מכוונת בנוגע לקיומו של מידע, בשעה שהשמדת מסמכים מסיבית נמשכה לאורך יותר מחמישים שנה. לפיכך, ובהתאם לנסיבות שזכרו לעיל, ותוך שימוש בעקרונות הראיה במשפט האמריקאי שהיו חלים על תביעות ייצוגיות בנוגע לנכסים שהופקדו, לו הייתה החביעה הייצוגית נטענת בבית-המשפט, מסיק ה CRT חוקה שלילית כנגד הבנקים במקרים בהם ראייה דוקומנטרית הושמדה או שלא סופקה לאחראים על ניהול התביעות. ראה In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 152 (E.D.N.Y. 2000); Reilly v. Natwest Markets Group, Inc., 181 F.3d 253, 266-68 (2d Cir. 1999); Kronisch v. United States, 150 F.3d 112, 126-28 (2d Cir. 1998).